

Svar på skriftligt spörsmål SSS 333/2017 rd

Svar på skriftligt spörsmål om ensamboende 16-åriga studerandes utkomst

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 333/2017 rd undertecknat av riksdagsledamot Ilmari Nurminen /sd:

Är ministern medveten om utkomstfällan som det nuvarande systemet orsakar 16-åringar som inleder sina studier och

hur ämnar man ingripa i situationen?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Föräldrarna ansvarar för underhållet för sina barn som är under 18 år, vilket även omfattar utbildningen som barnet behöver och kostnaderna detta medför (lagen om underhåll för barn 704/1975). Studerande kan erhålla studiepenning för sina studier efter att utbetalningen av barnbidraget upp-höret. Personer som erhåller studiepenning beviljas dessutom statsborgen för studielån. Eftersom studiestödet på andra stadiet fram till att personen fyllt 20 år påverkas av föräldrarnas inkomster, är det i praktiken studerande från familjer med låga inkomster som kan erhålla studiestöd. Familjens svaga ekonomiska situation tas dessutom i beaktande så att studiepenningen kan höjas på basis av föräldrarnas låga inkomst. Studiepenningens belopp är i detta fall för en 17–19-årig person som bor hos sina föräldrar 97,67 euro per månad och för en 17 årig person som bor självständigt högst 203,48 euro per månad. För studerande på andra stadiet som är under 18 år är statsborgen för studielån 300 euro per månad och för studerande som fyllt 18 år 650 euro per månad. Statsborgen för studielån kan dock beviljas studerande som bor på annat ställe än hos sina föräldrar och för vars underhåll betalas barnbidrag och som på basis av föräldrarnas inkomster har rätt till studiepenning. Således kan även en 16-årig studerande få lånegaranti. Även studerande som fyllt 18 år och som på basis av föräldrarnas inkomster inte är berättigade till studiepenning, kan beviljas statsborgen för studielån. Studerande vid gymnasier och yrkesläroanstalter kan få skolrestöd, om deras skolresa är lång och resekostnaderna är betydande.

Föräldrarnas inkomstgränser som inverkar negativt på studiepenningen höjdes senast den 1 januari 2016 med 13 procent. Behovsprövningen lindras ytterligare från och med den 1 januari 2018 så att föräldrarnas inkomster inte längre beaktas i samband med studiepenningen när det gäller 18–19-åriga personer som studerar på andra stadiet och som bor självständigt. Studiepenningen är då 250,28 euro per månad. Från och med den 1 januari 2018 kommer man fortfarande att ta i beaktande högskolestuderandes föräldrars inkomster då man beviljar studiepenning, om den studerande är under 20 år och bor hos sina föräldrar, samt då man beviljar bo-

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 333/2017 rd

stadsbidrag och studiepenning om den studerande är under 18 år. De ekonomiska förutsättningarna för studier förbättrades från och med den 1 augusti 2017 då statsborgen för studielån för fullvuxna steg med 250 euro och för personer under 18 år som studerar på andra stadiet med 60 euro. De studerande övergick även att omfattas av allmänt bostadsbidrag, vilket förbättrade särskilt sådana studerandes ekonomiska situation som har låga inkomster och höga boendeutgifter.

I enlighet med etablerad tillämpningspraxis anses ett minderårigt barn vanligtvis höra till sina föräldrars hushåll när det gäller allmänt bostadsbidrag. Således kan ett sådant barn inte få bostadsbidrag i egenskap av ett självständigt hushåll, om inte han eller hon har förvärvsinkomster, därmed jämförbara inkomster eller förmånsinkomster som ersätter dessa i sådan grad att han eller hon kan anses underhålla sig själv självständigt och ansvara för sina boendeutgifter. Behovsprövningen av bostadsbidrag är bunden till behovsprövningen av studiestöd så att minderåriga studerande beviljas bostadsbidrag om de erhåller studiestöd. I detta fall kan en 16-årig studerande som endast erhåller lånegaranti på basis av föräldrarnas låga inkomster även erhålla bostadsbidrag. I detta fall är bo-stadsbidraget i regel högre än det tidigare bostadsbidraget som lyfts.

Om en minderårig studerande dock inte på grund av sina föräldrars inkomster är berättigad till studiepenning eller statsborgen för studielån, kan inte den minderåriga studeranden erhålla bostadsbidrag i egenskap av ett självständigt hushåll. Föräldrarnas underhållsansvar är primärt även i förhållande till behovsprövat utkomststöd som beviljas i sista hand. Försummelse av föräldrarna att tillgodose sin underhållsskyldighet utgör dock inte en grund för att neka utkomststöd för en minderårig. Om en minderårig studerande inte kan erhålla utkomststöd på grund av sina egna inkomster eller tillgångar eller föräldrarnas underhåll är han eller hon berättigad att erhålla utkomststöd vid behov. Utkomststöd som betalas till minderåriga kan dock återkrävas från föräldrarna, om föräldrarna har avsiktligt försummat sin underhållsskyldighet.

Studiepenningens belopp som förhöjts på grund av låga inkomster är i dag för 17-åringar högst en aning högre än det icke-behovsprövade barnbidraget som utbetalas för ett barn tills det fyllt 16 år. För att uppmåna till utbildning är det motiverat att höja studiepenningarna och ytterligare lindra behovsprövningen som bygger på föräldrarnas inkomster. Det är endast möjligt att genomföra reformer som ökar anslagen inom ramen för de statsfinansiella förutsättningarna. Förutsättningar för reformer bedöms årligen i samband med utarbetandet av budgeten.

Helsingfors 22.9.2017

Europa-, kultur- och idrottsminister Sampo Terho